

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "
Nrul de Duminică
Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2-3.
—
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 18

Limbă și port.

(*) Popoarele căror soarta li-a rânduit să trăiască în apropiere, sau amestecate cu alte neamuri, ajung la povârniș tocmai când cred, că se înalță.

Să ne lămurim :

În deobște se zice că omul este cu atât mai bogat, cu cât știe limbi mai multe. Aceasta este însă adevărat numai în ce privește *pătura de sus a unui popor*, pe cărturarii, cari prin știința limbii altor neamuri să fie în stare a-și agonisi cunoștințe cu ajutorul cărora să înalțe și să întărească neamul propriu. Directorul unei bănci, de pildă trebuie să cunoască și alte limbi, pentruca astfel să știe ce se petrece în lumea mare, și banca s'o conducă potrivit stărilor de lucruri ce sunt ori au să urmeze și asupra cărora nu-și poate face judecată clară, dacă nu știe limbi. Același lucru îl putem spune despre deputați, profesori și ceilalți cărturari fruntași ai poporului.

Despre un popor întreg însă nu putem zice că e fericit decât atunci, când el în toate se folosește de limba sa și n'are trebuință de mijlocirea altei limbi. Iar prima stare spre slăbirea ori chiar pierirea sa este când a ajuns să mai știe o limbă afară de a sa, sutele de mii de români pierduți în părțile de miază noapte ale țării ungurești, așa au plecat spre pierzare, că au ajuns să știe ungurește și încetul cu încetul au vor-

bit tot mai mult ungurește nu numai cu ungiurii ci și între sine, până ce în urmă au uitat românește, iar azi nici nu mai știu că au fost români.

Deodată cu limba poporul își pierde și obiceiurile strămoșești și mai ales portul.

O parte însemnată a românilor din părțile ungurene, începând de sus din Sătmar și venind în jos spre Bihor, Bichiș, Arad și Cenad, este primejduită de mult.

Sunt sate, unde nu mai găsești un singur român, care să-și fi păstrat portul, ei se îmbracă încât nu-i mai poți deosebi de unguri. Și nemai vorbind de satele, cari s'au ungiurit cu desăvârșire, trebuie să pomenim cu durere de acei frați, cari locuiesc în sate fruntașe, pe Câmpie. (Ba răul a pătruns și la Podgorie și chiar în sus pe Murăș) cari își părăsesc portul deodată, ba chiar mai înainte de-a fi învățat ungurește.

Pela Cenad și Nădlac, abea mai găsești român cu șubă, ba economii cu stare s'ar și rușina să o poarte, ci umblă în țundră neagră, după croitură ungurească, și abea slugile mai poartă cinstita șubă românească. Cât despre femei, tot ce au pe dănele e cumpărat dela negustorul stăin, și nu le mai poți deosebi de femeile sârbe, slovace sau unguroaice. Azi, mâine numai bătrânii o să mai povestească de războaiele la cari mai de mult românele au țesut tot ce le-a trebuit pentru îmbrăcăminte.

Măcar, că port mai frumos de cum e al țaranului și țarancei române, n'are nici un popor din țara asta. Cetirăm, nu de mult, că la Berlin țesăturile românești au fost lăudate și puse la locul întâiu. Și nu mai departe, decât acum Duminică, la Chișineu, în casa arhiducelui Iosif, s'au strâns tot felul de lucruri, din mijlocul poporului. Cele mai frumoase au fost iarăși țesăturile românești.

Durere însă, și pe Crișuri țaranii mai bogați încep să poarte nădragi și laibăre după croială ungurească, în loc de a păstra aba albă țesută din lână în casă românească.

Toate acestea sunt semne rele. Poporul, care își părăsește atât de ușor portul, e aproape să-și părăsească și obiceiurile și limba.

Dacă nu vrem să ajungem deci și prin aceste părți soarta atâtor români de prin comitatele Bereg, Ung, Szabolcs, Hajdu, Sătmar și Bichiș să ne deșteptăm din vreme și în deosebi preoțimea și învățătorimea română să-și țină de sfântă datorință a propovădui *păstrarea portului și obiceiurilor strămoșești*. Pentru acest sfârșit este neapărat trebuincios să se aranjeze *expozițiuni etnografice* la cari adunând tot felul de lucruri românești și ținându-se vorbiri poporului, să deșteptăm întrânsul dragostea și alipirea pentru tot ce este românesc.

Mai ales să-l facem să înțeleagă, că la noi portul și vorbirea numai a limbii ro-

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Cântec poporal.

Foaie verde merișor
La fereastră cu ușor,
Bate murgul din picior,
Și nu bate ca s'adorm,
Ci bate ca să mă scol.
Să-i dau fân și orzior.
Fânisor din zănie,
Orzior din orzărie
C'asa-mi vrea dușmanii mie.
Păhărel, musteață rară,
Scoate șaua din cămară
Și-o pune pe prispă-afară,
Să mi-o bată vânt de vară ;
Și s'o bată la oblânc
Să vie murgul din câmp
Să pun șaua să mă duc,
La puicuța de demult
Că nu-s câine ca s'o uit.
Că de când nu ne-am văzut
Carnea pe mine-a scăzut,
Puțintică ce-a rămas
Și-aceia s'a fript, s'a ars
Și de vrei s'o cântărești,
Nici o litră nu găsești,
Nici o litră nici un dram,
Că-i menită de dușman ;
De dușman, mânca-l'ar focu
Că el mi-a mâncat norocul
Că eu noroc am avut,
In crâșmă nu l'am băut,
Nici în târg nu l'am vândut,
Prin străini l'am prăpădit
Și nici că l'am mai găsit.

(Din România.)

Guy de Maupassant.

Ideile colonelului.

— Pe legea mea, zise colonelul Laporte, sunt bătrân, am podagră, picioarele îmi sunt țapene ca stâlpii dela barieră și, totuși, dacă o femeie, o femeie frumoasă, mi-ar porunci să trec prin urechea unui ac, ași trece ca clownii prin cerc. Voiu muri așa, asta îmi e în sânge. Sunt amoretzat bătrân, bătrân din școala cea veche. O femeie, o femeie frumoasă, mă mișcă din cap până 'n călcăie. Scurt. De altfel, toți suntem cam la fel în Franța, domnilor. Rămânem cavaleri ori ce ar fi, cavalerii iubirei și-ai întâmplărei, pentrucă au desființat pe Dumnezeu, ai cărui apărători adevărați eram.

Dar femeia, vedeți, n'o vor alunga din inima noastră. Este aci, și va rămânea. O iubim, vom face pentru ea toate nebuniile cât va mai fi o Franță pe harta Europei... Și chiar dacă ar șterge Franța, tot vor rămânea francezii.

Supt ochii unei femei, unei femei frumoase, sunt în stare a face orice. Zău! când simt pătrunzindu-mă căutătura ei, căutătura care-ți înflacăără sângele, mi-i poftă de luptă, de-a sfărîma piedicile, de-a arăta că sunt cel mai tare, cel mai viteaz, cel mai îndrăzneț și cel mai gata la orice jertfe, bărbat.

Dar nu 's numai eu așa; nu, în adevăr; toată armata franceză e ca mine, jur. Dela leat până la generali, mergem înainte până la capăt, când e vorba de-o femeie, de-o femeie frumoasă. Aduceți-vă aminte ce-a făcut din noi, odinioară, Jeanne d'Arc. Iată, mă prind că, dacă o femeie, o femeie frumoasă, ar fi luat comanda armatei, în ajunul luptei dela Sedan, când mareșalul de Mac-Mahon

era rănit, am fi străbătut rândurile prusiene, zău, și nu ne-ar fi păsat de tunurile lor. Nu trebuia un Trochu la Paris, ci o sfântă Geneviève.

Tocmai îmi aduc aminte o anecdotă de războiu, care dovedește că suntem în stare a face tot, dacă e la mijloc o femeie.

Eram pe atunci căpitan, numai căpitan, și comandam niște cercetași, cari se retrăgeau printr'un ținut cuprins de prusieni. Eram descurajați, fugăriți, istoviți, prostiți, muream de osteneală și de foame. Însă trebuie să ajungem înainte de ziuă la Bar-sur-Tain, că de nu, eram pierduți, cu retragerea tăiată și măcelăriți. Cum scăpasem până atunci? Nici eu nu știu. Avem așa-dar de făcut două-spre-zece leghe în noaptea aceea, două-spre-zece leghe pe zăpadă și prin ninsoare, cu stomacul gol. Mă gândeam: »S'a isprăvit, nu-i chip să ajungă bieții oameni«. Din ajun nu mâncărăm nimic. Toată ziua am stat acunși într'un hambar, îngheșuiți unii într'alții; ca să nu ne fie așa de frig, fără a putea să vorbim s'au să ne mișcăm, tresărind prin somn, cum dormi, când ești zdrobit de osteneală.

Pela cinci era noapte, o noapte mohorâtă a zilelor cu zăpadă. Scutura-i pe oameni. Mulți nu mai voiau să se scoale, neputând să se miște sau să se ție în picioare, înțepenii de frig și de lipsuri.

Înainte noastră, câmpia, o afurisită de câmpie albă de tot, unde cădea zăpadă. Cădea, cădea, ca o perdea; fulgi albi ascundeau tot supt o manta grea, înghețată, deasă și moartă, o safta cu lână de ghiață. Ar fi zis că e sfârșitul lumii.

— Haideți, la drum, copii!

Priveau pulberea aceasta albă, care cobora de sus și stăteau pe gânduri.

— E destul, mai bine mor aci!

mânești sunt singure arme de luptă împotriva stăruințelor mari ce se pun pentru a ne desbrăca de firea noastră românească și a face din noi toți unguri.

Așteptăm, în privința asta mult în deosebi dela »Asociațiunea Națională Aradană«, și dela »Reuniunea femeilor române din Arad și jur«.

Alegerea dela Caransebeș. Bineinformata și mai ales tendențioasa presă maghiară din Budapesta aduce știrea că între deputații sinodului din Caransebeș e mare supărare pe P. C. Sa arhimandritul și vicarul Filaret Musta, pentru că »deși sinodul a decis ca alegerea de episcop să se facă prin mijlocul lunei Maiu, Filaret Musta nici până azi nu a convocat sinodul electoral și pentru asta deputații vor face arătare la Appony!...«

Credem că nici nu mai e nevoie să desmințim astfel de palavre.

Afară cu ei!

Dacă a fost cineva care să ne strice ca neam, a fost nu atât de mult dușmanul din afară, cât diavolescul păcat al *certei*, când s'a sălășluit ca între frații de aceeași limbă, de aceeași lege.

E afară de orice îndoială, că dacă din acest punct de vedere s'ar face revista pierderilor noastre naționale, am ajunge la înspăimântătoarea convingere, că cearta, care așa de ușor prinde și chiar între cărturarii noștri, a fost răul care a destrămat mai mult legătura frățescă dintre noi, și că, tot ea, cearta, ne-a aruncat pe unul la distanță de cellalt, atunci chiar, când era cea mai mare trebuință de strângerea rândurilor, pentru a ne apăra laolaltă în afară și pentru a munci împreună în lăuntru.

Noi, cei dela acest ziar suntem în măsură de a ne convinge aproape zilnic despre duhul vrăjmașesc de care ne plângem — chiar și de atunci de când am dat să se

înțeleagă, că pentru scrisorile de ponesuri am deschis larg gura coșului redacțional.

În adevăr trebuie să ne pună pe gânduri: unde vom ajunge dacă semenii noștri — și mai ales o seamă din cărturarii satelor — nu-și vor călca pe slăbiciunile personale și nu-și vor înfrâna patimile, pentru a alege calea înțelegerii frățesti și a muncii armonice!

Dacă azi nu, în vremile grele când *din afară* suntem aproape dripiți, — când vor reveni la mai bune sentimente acei uitați de sine, cari se ceartă în paguba intereselor noastre obștești? Întrebăm: când?

Ni-se umple inima de durere când vedem, cum în unele locuri de-ale noastre, în cari a intrat zavistia din pricina certelor printre preoți și învățători și viceversa, decăd satele noastre, se destramă și cad pradă urgiei păcatului celorce ar trebui să-i ducă la *lumină*, la *înțelegere* frățescă, și nu în calea peririi.

Noi am putea să numim sate, cu preoți și învățători, cărora, dacă nu li-sa pus ori nu li-s'a putut pune din partea autorităților bisericești zăgazul cuvenit, au dus'o cu dușmănia până acolo, că au spart și biserica, dându-se unii credincioși în brațele altor confesiuni și la anabapțiști.

Unde sunt apoi *celelalte urmări* ale acestor și atâtor învrăjbiri — că trebuie un genunche de om, uneori și mai mult, și un conducător de model care să aducă la loc ceea ce au stricat niște nesocotiți fără minte și niște suflete înrăite.

Ne-am luat îndemnul acestor rânduri dela multe certe de cari avem cunoștință, dar mai vartos dela o corespondență, scrisă cu venin, de către un învățător, contra preotului său.

Preotul, ce e drept, a fost înfierat, nu odată, în coloanele acestui ziar, pentru faptele sale neromânești. Iar învățătorul pâritor, azi al preotului său, ce e drept era socotit ca bun în ochii noștri, până acuma.

Iar acum decând cu povara legii școlare

din urmă, puritanul acuzator și-a cam schimbat părul, dar și năravul. Pe lângă aceea, se vede a fi un neastâmpărat, care e în conflict nu numai cu preotul satului, ci — cum, iarăși, s'aude — a intrat pără asupra lui și la mai marii săi.

Pe cine să credem deci?

Să credem, dar, că e suflet curat numai învățătorul cu aiere de puritan și moralizator al preotului său, dar din al cărui condeiu s'au așternut, în scrisoarea de pones ce ni-s'a trimis, niște expresiuni de violență la adresa preotului și a superiorilor lui bisericești? Sau, din contră, să ținem parte preotului asupra căruia a intrat, de asemenea, pără, la sinodul eparhial din urmă?

Ce vreau oare aceste două fețe uitate de datoriile lor sociale și morale către *olaltă* către *poziția* lor și către *satul* ce-i hrănește?

Nu așa lucră omul cu suflet curat și cu judecată la loc, ca acești doi indivizi.

Ei surpă și nu zidesc; ei omoară și nu înalță suflete la înțelegerea trebuințelor și a nevoilor noastre obștești; cu hârtia ce ne trimete, dascălul învinuiește pe preot că a călcat legile bisericești; că ar face abuzuri cu împrumuturile dela bănci; că ar săvârși neregularități în afaceri de urbariu ale comunei. Dar, pentru Dumnezeu! dacă mai ai dascăle, simțul distincțiunii lucrurilor, — de ce nu mergi cu pâra în cele bisericești la episcopie, — în cele de bancă la institutul respectiv, — în cele de urbariu la comitat?!

Iar cel ce acuză, învățătorul, atribuie popei că lucră după »capriciile« »econoamei.« Și să nu uitați, după cât știm, *popa* și *dascălul* țin *două surori*!! Cum trăiesc, oare, »surorile« între sine? Nu cumva dela una din ele s'a »inspirat« și puritanul acuzator?! N-ai ști, domnule, să mi-o spui și asta?!

Siliți de datoria noastră de paznici ai intereselor obștești ne-am ocupat de acest lucru, — și nu pentru cinstea feței unuia ori altuia din cei doi învrăjbiți, cari mai

Scosei un revolver:

— Pe cel dintâiu care stă la îndoială, îl împușc. Și iată-i pe toți la drum încet de tot, ca niște oameni ale căror picioare sunt prăpădite. Trimesei patru din ei, ca să se facă cercetași la trei sute de metri înainte; ceilalți mergeau la un loc, fără nici o regulă, la un loc, cum le îngăduia oboseala și lungimea pasului. Pusei pe cei mai tari îndărăpt, cu poruncă să grăbească pe cei prea înceți cu lovituri de baionetă... în spate.

Zăpada părea că ne îngroapă de vii; prăfua chipiurile și mantalele fără a se topi, făcea din noi fantome, un fel de năluci de soldați morți, osteniți de tot.

Mă gândeam: »Nu mai ieșim de-aci, fără o minune«.

Adesea poposeam din pricina celor cari nu mai puteau merge. Atunci se auzea numai lunecarea aceea nedeslușită a zăpezii, vuetul aproape nesimțit ce face atingerea și amestecarea fulgilor ce cad. Câțiva oameni se tot scuturau. Alții nu mai mișcau.

Apoi dădeam poruncă de plecare. Puștile se urcau din nou pe umere și istoviți plecau mai departe.

De-odată cercetașii se întoarseră. Li neliniștise ceva.

Auziseră vorbă înaintea noastră. Trimesei șase oameni și un sergent. Și așteptai.

Numai ce auzirăm un țipet ascuțit, un țipet de femeie, străbătu tăcerea apăsătoare a zăpezilor și, după câteva clipe, îmi aduseră doi prinși, un bătrân și o fată.

Și întrebai încet. Fugeau de prusieni, cari le luaseră casa în seara aceea și cari erau beți. Tatăl se temuse pentru fată și, fără a da de veste slugilor, fugiseră amândoi, noaptea.

Văzui îndată că erau burghezi, poate chiar mai mult decât burghezi.

Plecarăm. Fiindcă bătrânul cunoștea ținutul, ne arăta drumul.

Zăpada încetă de a cădea, stelele se iviră și gerul se întezi grozav.

Fata, care se ținea de brațul bătrânului, mergea cu pași neregulați. Șopti de câteva ori: »Nu-mi mai simt picioarele«. Eu suferiam mai mult ca ea, văzând-o că se târește, biata femeie, astfel prin zăpadă.

Deodată se opri:

»Tată, zise ea, sunt așa de obosită că nu pot merge mai departe«.

Bătrânul voi să o ducă în brațe, dar nu putea nici să o ridice. Se lăsă la pământ scoțând un suspin adânc.

Toți se adunaseră în jurul lor. Cât despre mine, mă frământam pe loc, neștiind ce să fac, și neputând a mă hotărî să părăsesc pe acest bătrân și pe copilă.

Deodată un parizian, unul din soldații cărui îi pusesem porecla »Dibaciul«, zise:

— Haide, băieți, trebuie să ducem pe domnișoara, ori nu mai suntem francezi, ce dracul!

Pe legea mea am înjurat de plăcere.

— Foarte frumos, mă băiet. O să iau și eu parte. Se vedeau nedeslușit la stânga copacii

unui crâng de pădure. Câțiva oameni plecară și se întoarseră îndărăt cu un braț de ramuri făcute targă.

— Cine dă mantaua? strigă Dibaciul; e pentru o fată frumoasă, frățiorilor.

Și zece mantale căzură împrejurul soldatului. Într'o clipă fata se culcase pe îmbrăcămintele calde și șase inși o luară în targă, pe umeri. Mă așezasem în cap, la dreapta, și eram mulțumit, pe legea mea, că ajutam.

Am plecat, ca și cum am fi băut o dușcă de vin tare, mai veseli și mai repede. Auzii chiar și glume. E de ajuns o femeie, uit'te, ca să electrizeze pe francezi.

Soldații mai că mergeau în rânduri regulate, însuflețiți, încălziți. Un bătrân, care venea după targă, așteptându'și rândul să înlocuiască pe cel dintâi tovarăș obosit, șopti vecinului destul de tare ca să-l auzim:

— Nu mai sunt tânăr eu; dar tot, numai femeia te înviorează.

Până la trei ceasuri dimineața, merserăm aproape fără odihnă. Apoi deodată, cercetașii se întoarseră din nou și numai decând, culcându-ne în zăpadă, eram numai o umbră ștearsă pe pământ.

Dădui poruncă încet și auzii la spate țacănitul sec și metalic al puștilor.

Căci, colo departe, în mijlocul pădurii ceva ciudat se mișca. Ai fi zis un dobitoac mare care alerga, se lungea ca un șarpe sau se strângea grămadă, cu avânturi neașteptate, când la dreapta, când la stânga, se oprea, apoi pleca iarăși.

cinstit lucru ar face dacă s'ar încăiera acasă, în familie, ca la ușa cortului — decât să recurgă unul și cellalt la mijlocul de a se terfeli în publicitate, spre demoralizarea și a altora.

Pe viitor, însă, vom face și mai altfel în asemenea cazuri. Nu vom trece numele lor sub tăcere ca acum (atâta totuși spunem că cei doi învrăbiți nu sunt tocmai la mare depărtare de aici) — ci-i vom numi cu numele. Și vom biciui dușmănia cu tot adinsul.

Iar, pentru acum, pe cei doi pricinași îi recomandăm mai marilor bisericеști, cari trebuie să-i recunoască — iar noi, și până să dăm și altora aceiași atențiune, îi închinăm sfântului aceluia, căruia slujesc ei cu duhul nemărginitei lor dușmăanii.

Din viața lui Abdul-Hamid.

O vilă din Salonic închide azi pe cel care a stăpânit atâtea zeci de ani, țara califilor și a reprezentat în lume pe profet.

Abdul-Hamid, care a tremurat toată viața de frica morții, mulțumește acum profetului că l'a lăsat să mai trăiască, după-ce i-a luat din mână sabia de sultan.

Se povestește multe despre învinsul de azi.

În cei dintâi ani ai domniei sale, el se arătase un stăpânitor blând, care a citit viața lui Mohamed și biografiile întâilor califi. Voia să fie tot ca ei, cu aceleași obiceiuri patriarhale cu cari guvernaseră ei imperiul, cum se guvernează o familie.

Dar frica de moarte l'a schimbat. Chinuit de amintirea morții unchiului său, îngrozit de atentatele împotriva unora din suveranii Europei, el și-a subordonat toate acțiunile politice, siguranței sale.

Când a izbucnit revoluția din Filipopoli, la 1885, el a chemat pe generalul german Von der Golts, ca să i ceară sfatul.

Acesta îl sfătui să trimeată îndată trupe în Rumelia, cum îl autoriza tratatul din Berlin. Lovit de coincidența sfaturilor acestui general, cu cele date de miniștri săi, Abdul-Hamid crezu că sunt învoiți să i îndepărteze armata ca să i ia tronul, — și își destituî miniștrii.

Un neamț care venise în Constantinopol ca să

Apoi, forma asta rătăcitoare se apropie; și văzii venind, în goană, unul după altul doisprezece vâni rătăciți, cari căutau drumul.

Erau așa de aproape că auzii foarte bine resuflarea aspră a cailor, sunetul de fer al armelor și scârțitul șeilor.

Am strigat:

— Foc!

Și cincizeci de împușcături străbătură tăcerea nopții. Patru sau cinci detunături mai plecară, apoi una la urmă, singură; și când întunerecul pulberii aprinse se împrăstie, văzurăm pe cei doisprezece oameni și nouă cai căzuți.

Trei cai fugeau spăriați, iar unul trăgea după el, atârnat cu piciorul de scară, și, izbindu-l groaznic, leșul călărețului său.

Un soldat la spatele meu râdea, cu un râs îngrozitor. Altul zise:

— Iată văduve!

Poate era însurat. Al treilea adause:

— Nu trebuie mult timp.

Un cap ieșise din targă:

— Ce este, zise ea, vă bateți?

Răspunsei:

— Nu e nimic, domnișoară; am omorât doisprezece prusieni!

Șopti:

— Bieții oameni!

Dar, fiindcă-i era frig, se ascunse sub mantale. Am plecat. Am mers mult. În sfârșit, cerul se nălbii. Zăpada se făcea limpede și strălucitoare; o coloare trandafirie se întindea la răsarit.

arate o panoramă în care figura asasinarea țarului rusesc Alexandru al doilea, — fu arestat îndată, sub pretextul că supuși sultanului nu trebuie să știe cum se omoară un suveran. Și ca să nu păgubească neamțul, Abdul-Hamid îi trimise cinci mii de franci.

Câteva luni mai târziu, începu să iasă vestea că Muntenegru umblă să declare războiul Turciei. Sultanul chiamă îndată pe reprezentantul acestei țări și-l întreabă dacă e adevărat. La răspunsul negativ al acestuia, Abdul-Hamid fu așa de mulțumit, încât dăruî legățiunii muntenegrene o proprietate de peste 300.000 lei.

La o audiență pe care o acordase unei principese europene, aceasta îl sfătui să se arate mai des poporului și armatei, ca să se facă popular. La plecarea principesei, sultanul spuse celor din jurul său:

— Mă rog, de ce-o fi vrând femeia asta să mă trimită în ghiarele morții?

Un ofițer care pregătea manevre militare în apropiere de Sтамbul, a fost arestat și dus înaintea sultanului, fiindcă »îndreptase tunurile în direcția Ildiz-chioscului«. Interogat, el a răspuns că tunurile sunt la 15 kilometri depărtare, că nici nu știa încotro e Ildiz-chioscul și că la urma urmei n'are nici muniții.

Turcia își cumpăraseră torpiloare demult, dar multă vreme a fost interzis marinarilor să facă exerciții cu ele când, în sfârșit, li-s'a dat voie să exerceze, au fost trimiși tocmai în golful Ismid, jumătate zi depărtare de Cornul-de-aur.

Această boală de frică era agravată de numeroși spioni ai curții, cari inventau comploturi, ca să înspăimânte și să îndatoreze pe sultan.

Bietul om ajunsese să nu mai doarmă decât cu lumină și nici-odată în odaia unde dormise în ajun. Servitori credincioși erau puși să guste fiecare mâncare a sultanului, în fața lui, ca să nu fie otrăvit.

De moarte a scăpat Abdul Hamid.

A scăpat de atentate, — dar frica lui să nu fie detronat, — fantoma care l'a chinuit trei-zeci și mai bine de ani, n'a fost fantomă...

...Acum, în singurătatea vilei din Salonic, bătrânul tigrul va fi gândind la înțelepciunea popoarelor și poate, va fi traducând în limba lui Mohamed, vorba românului.

— De ce ți e frică, nu scapi!...

Un glas depărtat strigă:

— Cine-i?

Toată trupa se opri. Înaintai să spunem.

Ajunsesem la liniile franceze.

Când oamenii treceau pe dinaintea postului, un comandant călare, cărui îi povestisem întâmplările, întreabă cu glas sunător, văzând targa:

— Ce-aveți acolo?

De-odată, o față mică, bălaie, se ivi sbârilită și zâmbitoare, și răspunse:

— Eu sunt, domnule.

Un hohot de râs se porni printre oameni și bucuria le pătrunse în inimă.

Atunci Dibaciul, care mergea pe lângă targă, își flutură chipiul, strigând: — «Trăiască Franța!»

Și, nu știu de ce mă simții înduioșat, atât de draguț și de galant mi-se păru lucrul.

Ni-se părea că scăpasem țara, și făcusem ceva ce n'ar fi făcut alți oameni, ceva simplu și cu adevărat patriotic.

Fața aceia mică, vedeți, n'o s'o uit niciodată și, dacă mi-s'ar primi sfatul, n'ar mai trebui tobe și goarne. Ași zice să le înlocuiască printr'o fată frumoasă de fiecare regiment. Ar fi mai bine decât Marsileza. Zău, ce curaj i-ar da ostașului, când ar avea o Maica Domnului, o Maica Domnului vie, alături de colonel. — Tăcu nițel, apoi urmă hotărât, ridicând capul:

— Oricum, iubim mult femeile, noi francezii.

Cronica științifică.

Despre antropofagi. — O constatare a științei: cea mai bună mâncare e... carnea de om. — Pericolul asprimei.

În toate timpurile, dar în locuri diferite, au existat antropofagi. Dela omul preistoric, pe care îl încânta carnea semenilor săi, și până la unele triburi sălbatice, de azi, mănăcătoria de oameni s'a practicat mereu, cu singura deosebire că antropofagiilor de azi le place mai ales carnea albilor.

Așa se spune cel puțin. Fantezia oamenilor a lucrat și aici, ca în multe lucruri.

Popoarele civilizate s'au învoit să se lase de mâncat oameni; nu numai atât: ele și-au pus în gând să nu lase nici pe altele. Iată de ce dispar din ce în ce antropofagii. În curând, n'o să mai găsești nici un exemplar pe toată scoarța pământului. Și ciudat: ei dispar atuncea, când știința începe să le dea dreptate.

Fiindcă — asta e hotărât de mult — antropofagia e o meserie pe care știința o aprobă din toată inima. (Bine înțeles, pe terenul strict fiziologic). Nimic nu e mai de înțeles ca un om să mănânce pe celalt.

Aceasta începe să devină o teorie indiscutabilă de acum doi-trei ani, decând cu congresul de igienă alimentară.

În Octombrie, 1906, la acest congres, D-rul Lambling, un distins chimist din Lille, afirmase că antropofagia e explicată prin teoria unor fiziologiști germani, Fischer și Abderhaldem. Această doctrină, bazată pe numeroase experiențe, se reduce la faptul următor: carnea care e mai ușor și mai complet asimilată de către un animal carnivor este pur și simplu carnea unui animal de aceeași specie. Digestiunea se face în acest caz cu mult mai multă ușurință. Deci, pentru un om, cea mai bună alimentație este tot carnea de om, fiindcă se digerează mai repede și în chipul cel mai complet. E carnea cea mai recomandabilă, fiindcă ea furnizează cele mai alimentare materii, și se asimilează mai ușor ca oricare alta.

Această noțiune a primit o complectă confirmare, prin experiențele conduse de către d. Busquet în laboratorul și sub direcțiunea d-lui E. Gley, la Colegiul Franței.

Experiențele acestea au avut scopul să dovedească ce influență are asupra broaștelor alimentațiunea cu carne de broască și ce influență alimentațiunea cu carnea altor animale; bou și berbece, de pildă.

D. Busquet a făcut o serie de experiențe, dintre cari, cea dintâi e următoarea. A despărțit douăsprezece broaște în două taberi. Cea dintâi primea la fiecare două zile o jumătate gram de carne de vițel (fiecare) iar cealaltă o jumătate gram de broască.

E puțin o jumătate gram, dar ajunge, și judecând după cantitatea de albumină pe care o conține fiecare din aceste două feluri de carne, s'a dovedit că cea de broască a fost mult mai repede și mai bine asimilată.

A doua experiență a dovedit că deși carnea are mai puțină albumină, ea le alimentează mai bine, fiindcă conține albumină de felul lor. Așa dar, pentru broaște carnea cea mai bună e cea de broască.

Acest fapt mai are o asemănare în știință: se știe că un serum e mult mai folositor când e luat dela un animal de aceeași specie.

...Și iată cum, știința ajunge să facă apologia canibalismului. Azi-măine, porcii vor începe să se mănânce între ei, și n'o să ne mirăm, când vom auzi că Burdea l-a mâncat fript pe Siegescu — ori vice-versa...

Ultimele adunări de medici au avut de scop combaterea prea deseî întrebuințări a aspirinei. E știut că toată lumea, pentru cel mai mic lucru, ia aspirină, fără să-și dea seamă dacă se potrivește acest medicament sau nu... Într'adevăr, aspirina nu e un remediu activ, dar plin de pericole. S'au citat multe exemple cari dovedesc aceasta. Un băiat a luat odată aspirină și a căzut aproape mort. Ce doză înghițise? Ce avea el? Nu se știe; dar rezultatul iată care a fost...

De altfel, cazul n'a fost așa de grav. Medicii sosiți în grabă au aflat cauza leșinului său și au combătut aspirina.

Asemenea cazuri sunt foarte dese. Aspirina nu e un medicament cu care să glumești. Ea are o puternică acțiune asupra inimii.

Dacă doza luată a fost prea mare, se constată o stare de s'ăbiciune vecină cu moartea, pulsul devine neregulat, cunoștința aproape dispăre și întregul corp asudă.

Trebuie deci să fim foarte precauți în întrebuințarea acestui medicament.

Ca să fie bine, să urmăim sfaturile pe cari le dă un medic vestit, d. Martinet, în »Presse medicale« ..

În primul rând, nu trebuie să se ia mai mult de 40—50 centigrame. Doza aceasta se va mări din ce în ce, dacă bolnavul simte că poate lua.

Al doilea, trebuie să împreună cu aspirina o infuziune caldă, împotriva sudoarei și al treilea, să însoțim doza de aspirină cu un corectiv de cinci sau zece centigrame de cafeină, care micșorează efectele aspirinei asupra inimii.

Bolnavul e bine să stea în pat, cu haine de schimbaț, ca să nu răcească asudând.

...Depinde de el acum să se lase ori nu de aspirină, în cazul când prima întrebuințare a acestui medicament l'a făcut să caute leacuri împotriva efectelor sale. În cazul acesta, trebuie imediat să și întrebe medicul:

— Hei, doctore, altceva nu poți să-mi dai?...

Din România.

Consiliul de miniștri ce s'a ținut Marți la ministerul de interne a fost de o lungă durată. S'a discutat asupra numirilor și înaintărilor ce urmează să se facă în magistratură pe ziua de 1 Mai. După aceea s'au rezolvat lucrările curente și s'a discutat cu privire la acordarea de decorații cu ocazia zilei de 10 Mai.

Scumpirea pâinei. Expirând termenul de cinsprezece zile, dela data de când patronii brutari din capitală au solicitat aprobarea măririi prețului de vânzare a pâinei și jimblei, primăria a făcut cunoscut că, în mod provizoriu, cu începere de ieri Marți 28 Aprilie 1909, jimbla se va vinde cu 35 bani chilogramul, iar pâinea cu 30.

Situația politică.

Împăratul a plecat ieri din Budapesta, fără să fi adus o hotărâre, și după toate semnele, se vor mai întinde încă vre-o câte-va săptămâni, până se va găsi un mod de rezolvire a crizei.

Stăruința M. Sale în capitala țării unguerești, multele audiențe pe cari le-a acordat diferiților politicieni au avut totuși un rezultat. Acum să știe cu siguranță că M. Sa nu se poate împrieteni cu gândul unui cabinet kossuthist, și mai curând ori mai târziu — criza nu se poate înlătura decât cu ajutorul unui nou partid, format din sîmul coaliției de azi, cu abandonarea elementelor independiste radicale. Câți din kossuthiștii de azi vor intra în opoziție, și câți vor rămânea să sprijinească un nou guvern compus în mare parte din 67-iști, nu să știe încă. Se afirmă însă cu hotărâre că din noua formațiune de partid guvernamental nici Apponyi și nici Kossuth nu vor putea lipsi.

Și astfel noua coaliție se va compune din aceleași elemente ca și cea de astăzi, cu deosebirea, că fracțiunea Holló-Justh-Battyányi, cu vre-o 30—40 de deputați kossuthiști, aderenți ai băncii autonome, va intra în opoziție.

Dacă nici combinația aceasta nu va răuși, atunci va trebui să urmeze neapărat dizolvarea camerei.

Andrássy — omul viitorului?

Alaltăieri să răspândise zvonul, că omul viitorului e contele Andrássy, care în curând are să fie încredințat de M. Sa cu formarea noului cabinet. Zvonul acesta se mai susține și azi și el ne pare firesc, după ce M. Sa s'a declarat în diferite rânduri împotriva băncii autonome, și deci împotriva unui guvern pur kossuthist. În situația actuală nu se poate governa decât pe baza programului 67-ist. Iar în fruntea noului cabinet va fi contele Andrássy, care dintre toți politicienii de azi a știut să și câștige mai mult încrederea Coroanei.

Firește, că organele oficioase desmint știrea asta, ceea ce nu înseamnă însă că ar fi cu totul neintemeiată. Iată ce zice de pildă oficiosul B. T. referitor la zvonul ce să răspândește în legătură cu persoana contelui Andrássy:

Miercuri după amiază, M. Sa a plecat la Viena, fără să fi rezolvit criza unguerească. Dar nici nu se putea altfel. M. Sa venise la Budapesta, ca să asculte câțiva bărbați politici unguri și să și culeagă unele informații, — nimic mai mult. Cu această ocazie nu putea fi încă vorba despre anumite persoane, cărora să li-se dea puterea. M. Sa n-a hotărât încă.

Despre combinația ce se face cu numele contelui Andrássy, Justh Gyula s'ar fi pronunțat astfel: Coroana știe foarte bine, că Andrássy e un om scump. Asta înseamnă, că fără partidul kossuthist astăzi nu se mai poate face nimic.

Așa dar, dacă se vorbește de Andrássy în legătură cu partidul kossuthist, e o dovadă, că acolo, în Viena să ține totuși seamă de anume concesiuni, cari nu sunt tocmai mici...

E lucru știut, că Andrássy n'ar fi aplicat să ia puterea fără concesiuni militare.

Consfătuiri intime.

Ieri vre-o 35 de deputați independiști s'au strâns la locuința lui Justh, la o conferință intimă. Aceiași au avut mai târziu o consfătuire în locuința contelui Batthyányi. Se vede că așa numiții partizani ai băncii autonome s'au pus serios pe lucru. Ei vreau să împiedice cu orice preț noua formațiune de partid. După părerea lor, despre fuziune numai într'un fel să poate vorbi: *constituționalii să și părăsească programul 67-ist și să intre în partidul independist.*

Dar glasurile acestea răsună acum ca o ironie.

Ieremiade.

»Magyarország« de azi plânge amar pe ruinele — coaliției.

Scrie că »jelozia, dorul de putere, interesele de partid« au împiedicat rezolvarea crizei...

Și tocmai acum află și foaia kossuthistă că »nainte cu trei ani guvernul demisionat primise cărna angajându-se că înafară de misiunea principală, *sufrajul universal* va prepara rezolvarea definitivă a chestiilor mari«.

Și urmează:

«Că bine și-a îndeplinit amândouă problemele. Prin întâzieri condamnabile și tembele a dat sufrajul universal de mal. Iar cât despre definitivă aranjare a compromisului, harababura e mai mare de cum era înainte cu trei ani. Cum s'a ajuns la nesuccesul acesta grozav, desăvârșit și distrugător?»

De vină la toate, scrie că, e — Wekerle și cu partidele 67-iste cari tot aceia au speculat să trântescă dela putere pe kossuthiști.

Din Străinătate.

Greva factorilor poștali din Paris. Se vestește din Paris că alaltăieri în adunarea ținută la hipodrom au hotărât să înceapă greva. Din gara di Lyon n'a plecat poșta și din gara de St. Lazar a plecat numai spre Havre.

După cum se vestește, camera de comerț din Bruxela invită împreună cu camera de comerț din Lille ca să trimită în Belgia corespondențele camerelor franceze de comerț și în caz de grevă prin Belgia și din Belgia în Franța să se trimită un curier angajat de camerele de comerț, așa ca legăturile comerciale între Franța, Belgia și Germania să nu sufere prin grevă.

Din Paris se vestește că deodată cu meelingul de alaltăieri seară a ținut o adunare și »liga drepturilor omenimei.« Au fost de față cam la 3000 de oameni.

Deputații socialiști Pressensé și Sembat au atacat cu violență guvernul. Adunarea generală a protestat unanim contra regulamentului adus în privința funcționarilor de poștă. Deputația lucrătorilor dela electricitate a declarat în aclamații neconținute, că greva factorilor poștali va fi semnul de eliberare al tuturor lucrătorilor. Comandantul garnizoanei a dat ordin ca în caz de grevă a lucrătorilor dela electricitate, să posteze la uzinele electrice un număr suficient de soldați. Ministrul de război având în vedere greva factorilor poștali a dat ordinul ca regimentele de infanterie, pe cari voiau să le trimită la manevrele din Chalons să și amâne plecarea. Toate oficiile poștale sunt păzite de poliști și jandarmi. S'a dat ordinul ca funcționarii greviști să fie înlocuiți imediat cu soldați.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 13 Mai n. 1909.

— **Condamnarea d-lui Sever Bocu.** Alte prigoniri. Suntem la un nou popas al proceselor noastre. Primim azi în aceiași zi dela instanțele judecătorești trei acte privitoare la prigonirea noastră. Mai întâi aflăm dela Curtea de casație din Budapesta că cererea d-lui Sever Bocu de a se nimici sentința tribunalului din Oradea-mare adusă împotriva sa a fost respinsă, deși unul din cei mai buni penaliști unguri, Edvi Illés Károly a apărut-o. Astfel d. Bocu urmează a și face osânda de două luni temniță ordinară.

Tot azi a primit citație d. Russu-Șirianu, care pe ziua de 24 Mai este chemat la Oradea, unde tribunalul se va pronunța asupra punerii sub acuză pentru cartea »lobăgia«.

D. Savu, redactorul nostru responsabil primit apoi înștiințarea că a fost pus sub acuză pentru publicarea raportului despre *Meetingul dela Băcău* și pentru publicarea telegramii ce s'a adresat din acel meeting dnei Ana Vlad.

— **Costumul românesc la aniversarea din Lipsca.** Universitatea din Lipsca va celebra la 28 Iulie a 500 aniversară dela fondarea ei. Cu prilejul serbărilor ce se vor da se va organiza și un car alegoric pe care vor fi studenți înveșmântați în costumele naționale ale țărilor respective. D. Weigand, director al seminarului român din Lipsca, a cerut ministerului de culte în vederea acestei serbări, un număr de 20 costume naționale românești pentru studenții români. Cererea a fost aprobată.

FEIWEL LIPOT utodai

Budapest

IX. Ipar utca 4.

Bănci de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de blurouri
și fabricare de instrumente gimnastice.

Catalog de prețuri gratuit și portu franco.

— **Ședința plenară a consistorului.** Primit de la P. S. Sa episcopul Aradului următoarele rânduri spre publicare: Prin aceasta convoc consistorul la ședința plenară, care se va ținea Vineri în 8/21 Mai a. c. la orele 10 a. m. în localul obișnuit. *Programul:* 1. Luarea jurământului dela asesorii consistoriali nou aleși. 2. Promulgarea concluzelor sinodului eparhial din 1909. 3. Raport despre activitatea corporațiilor protopresbiterale în 1908. 4. Alte eventuale obiecte.

— **Decorarea unui ofițer curajos.** Din București se anunță următoarele: »Monitorul Oficial« de ieri publică decretul prin care d. locotenent Boteanu Emanoil, din regimentul 1 roșiori, a fost decorat cu medalia »Bărbăție și Credință«, clasa I. E interesant raportul pe care d. ministru de interne l-a adresat către M. S. Regele, raport pe care îl reproducem mai jos:

»D. Prefect al județului Covurlui ne-a adus la cunoștință următorul act de bravură săvârșit de d. locotenent Boteanu Emanoil, din regimentul 1 roșiori, cu prilejul unui incendiu întâmplat în orașul Galați, str. Beldiman No. 28, unde locuia d. Ahilea Gazetovici cu soția sa, trei copii și sora sa, d-ra Gazetovici. Izbușind incendiul tocmai în momentul când d. locotenent, întorcându-se dela teatru, trecea împreună cu soția d-sale pe acea stradă, și auzindu-se strigătele deperate în casa cuprinsă de flăcări, numitul domn locotenent, deși nu se afla încă nimeni care i-ar fi putut sta de ajutor și nici chiar stăpînul casei, care era dus după interesele sale, fără a pierde vremea, și înfruntînd pericolul la care se expunea, s'a repezit în mijlocul flăcărilor, salvînd pe cele două femei cari zăceau aruncate jos, în urma exploziei produsă de gazul răspîndit într'o cameră, în care din imprudență se lăsase deschise robinetele gazului, și unde, printr'o și mai mare imprudență, numitele femei intraseră cu o lumânare aprinsă. În urmă d. locotenent Boteanu aflînd că într'o altă cameră dormeau copiii dnei Gazetovici, intră din nou în flăcări și, cu risicul vieții sale, scapă dela o moarte sigură pe cei trei copii.»

— **O faptă rară.** Deși în ziua de azi publicul românesc excelează prin indiferențism și se ferește de colecte, totuși ni s'a dat ocaziunea să întîlnim încă suflete pătrunse de entuziasmul și căldura cuvenită față de cauzele noastre național-culturale.

Anume azi a primit dna Letiția Oncu v. prezidenta »Reuniunii femeilor române din Arad și provincie«, următoarea scrisoare:

Stimată Doamnă!

Vă rog să binevoiți a-mi trimite și mie o listă de colectat în favorul zidirii școlii romîne de fete din Arad. Ași voi și eu să colectez în cercul cunoscuților mei.

Cu deosebită stimă:

Mărioara Jorgovicu.

N.-Margitta (omit. Torontal).

Scrisorica asta poate fi o pildă bună și frumoasă pentru orișicine.

— **Expoziție românească la Amsterdam.** D. Sp. C. Haret, ministrul român al instrucțiunii, a admis ca obiectele românești cari au figurat la expoziția etnografică din anul trecut dela Berlin, să fie transportate la Amsterdam, unde se va ține tot o asemenea expoziție în cursul lunii Iunie.

— **Convenire colegială.** Absolvenții din anul 1899 al școlii comerciale superioare gr. or. române din Brașov, toți aceia, cari au subscris decenarului, precum și toți conșcolarii cari doresc a participa la convenirea colegială, ce se va aranja pe zilele de 11 și 12 Iulie st. n. a. c. (sf. Petru și Pavel) la Brașov, sunt rugați a-și comunica adresă la adresa, pentru ca la timpul său, să li-se împărtășească programul, precum și alte detalii referitoare la aceasta convenire. Cu dragoste: *Vasile Babi*, funcționar la institutul »Bihorean« Oradea-mare.

— **Acții dela institutul »Albina« din Sibiu** din esmisiunea IV, ce se edau acum — dreptul meu de subscriere după 40 buc. ce-l am voiesc a-l vinde. Și altcum și 7 buc. acții dela institutul »Someșana«. Doritorii cari voiesc ale cumpăra a să se adreseze către adm. ziarului »Tribuna« din Arad de unde vor primi informațiuni mai lămurite.

— **Primirea de elevi în școala c. și r. de cadeți.** Pe anul prim a școlii c. și r. de cadeți (infanterie) din Sibiu, se primesc cu începerea anului școlar 1909/1910 (mijlocul lui Septembrie) aproximativ 30—35 tineri fizicește apți cari cu 1 Septembrie anul curent au implinit etatea de 14 ani, dar nu au trecut peste etatea de 17 ani, simțesc în dinșii aplicarea pentru chemarea militară, și au absolvat cu succes cel puțin suficient patru clase civile sau patru clase dela o școală medie. Condițiunile de primire cari totodată cuprind și forma rugării se pot căpăta pe lângă trimiterea anticipativă de 45 fil. la școala de cadeți.

Petițiunile de primire pentru locuri de plătit sunt a să înainta la comanda școlii, imediat după primirea testimoniului dela finea anului școlar curent, dar cel mult până în 12 Iulie st. n. Dacă petentul are să mai facă vreun examen de amendare atunci trebuie să trimită un atestat interimar. Cererile necomplete, care să înaintează tocmai la terminul ultim, adică 12 Iulie st. n. nu mai pot fi luate în considerațiune.

E de observat, că cereri care intenționează obținerea unui loc de tot gratuit, fondat din partea statului, sunt a să înainta necondiționat la ministru r. unguresc de honvezi pentru apărarea țării, până la terminul hotărît, publicat în foaia oficială »Rendeleti Közlöny«.

— **Inmormântare.** Luni, 10 Mai c., a fost petrecută la locul de odihnă vād. *Maria Nicoară*, soția rep. David Nicoară fost ases. consist. etc. din casa unicului său fiu Valeriu în Becicherecul-mare. Actul funebreal a fost săvârșit prin preotul sârbesc (?) care a respins asistarea preoților români. La înmormântare a luat parte foarte mult popor din loc și jur. Odihnească în pace!

— **Uu bazar pentru industria domestică în București.** Din București se anunță că d. ministru al industriei Al. Djuvara proiectează să înființeze un bazar central pentru vânzarea produselor industriei domestice ale sătenilor. Cu chipul acesta se va împiedica pe viitor vânzarea pe prețuri ridicole ale acestor produse.

— **Congres feminist.** În hala cea nouă dela St. James în Londra s'a deschis congresul internațional pentru drepturile politice ale femeilor. A prezidat d-na Chapman-Catt din Statele-Unite.

D-na Fawcett a arătat izbânda femeilor în Norvegia unde, de când au drepturi, femeile slujbașe au aceleași salarii ca și bărbații. În Suedia, camera a votat drepturi de-opotrivă pentru amândouă sexele, se împotrivesc însă senatul.

În Australia, Zeelanda-nouă, Finlanda și în 4 din Statele-Unite au drepturi.

La congres douăzeci de țări erau delegate, între cari și din Zeelanda-nouă. În Anglia, femei din toate partidele: din federațiile liberale scoțiene și engleze, din partidul neatârnat al muncitorilor, din cel conservator și unionist, lucrează în cea mai desăvârșită înțelegere.

Au primit cu aplauze nesfârșite pe d-na Despard căpetenia sufragetelor engleze.

Seara a vorbit în numele guvernului norvegian doamna de Ovan, soția unui ministru; Anna Furuhjelm, deputat în camera finlandeză, a vorbit despre greutățile cu cari au a se lupta în țara lor, căci atârna de Rusia.

D-na Armitage Rigby a vorbit în numele femeilor din insula Maui, cari au drepturi politice încă din 1881. D na Pember Reeves a arătat că în Zeelanda nouă femeile sunt cetățene de-opotrivă în drepturi ca bărbații, iar drepturile n'au avut nici una din urmările rele cari atâta le pro-roceau. Dimpotrivă nivelul luptelor politice s'a ridicat. În Norvegia s'a făcut o lege care îndă-

toarește pe tată a îngriji și de copiii ce are în afară de căsătorie.

— **Timp de iarnă în Italia.** Se scrie din Roma că: de ani de zile nu s'a desprîmăvărât așa de târziu în Italia ca în anul acesta. În multe locuri în Mai venit să aducă numai flori, a căzut zăpadă ca iarna. Așa în ținuturile Prato, Fabriano, Belluno, totul e acoperit de zăpadă, și în Roma e timp plosos și răcoros. Vremea rea a cauzat multe nenorociri și pe mare. O furtună îngrozitoare a ajuns pe mare goletta »Madona di Montella, care mergea din Messina în Genua. Furtuna i-a rupt catargul principal, care a omorât doi matrozi, iar pe un al treilea l'a dus cu sine un val teribil care a spălat bordul. Pasagerii de pe goletta se credeau pierduți, când un vapor englez, trecând pe acolo, i-a luat cu sine.

— **Revoltă de maimuțe.** Se scrie din New-York despre o revoltă interesantă, care e fără pereche în istoria revoltelor pentru libertate.

O corabie de comerț germană, anume Tannensen, transporta 600 de maimuțe din Africa în Boston. Marea era foarte viforoasă, vaporul se ridica pe valuri înalte cit turnurile și apoi cădea în adîncime, din pricina sgomotului valurilor și a legănatului necontentit maimuțele erau foarte agitate și se întreceau cu marea în urlete. Pe fețele lor era imprimată furia și căutau în tot chipul să fugă din temnițele lor vârgate. În 12 Aprilie, maimuțele au ținut un consiliu de război, se observa cum se sfătuesc în colivia lor aplecînduși capetele una spre alta. În 13 Aprilie, marinarii li-s'a pregătit o groaznică surprindere. Maimuțele fiind conduse de șase cimpansi, au rupt coliviile și s'au grăbit să iasă pe coverta vaporului. Cel mai mare cimpans avea în mînă un drug de fer.

Drumul lor era pela lucrătoria vaporului, de unde tocmai ieșea lucrătorul chinez Wingfu, cu un blid mare de supă fierbinte, pe care de spaimă o vîrsă pe capul unui cimpans și o luă la fugă. Conducătorul maimuțelor înfuriat alergă după el și-l lovi în cap cu dragul de fier. Bucătarul alergă la căpitanul corăbiei, căzu în genunchi și nu puțu să zică nici o vorbă. Căpitanul asemenea se spărie văzînd ceata de maimuțe libere și cu o biciușcă de piele în mînă începu să dea ordin marinarii. Deodată se făcu o mare zăpăceală pe covertă. Unul din îngrijitorii cu piele roșie și față serioasă, ieși pe covertă cu o bifă mare de fier în mînă. Cînd l-au văzut maimuțele s'au aruncat asupra lui și au început să-l tragă de păr. Toți marinarii au alergat atunci pe covertă și toți l-au luat la ochi pe conducătorul maimuțelor. Șiau că dacă-l prind pe el, celelalte maimuțe nu mai fac nici o opoziție. Se începu o luptă teribilă.

Maimuțele săreau pe capetele oamenilor, și-i sgăriau pe față, le smulgeau părul și mustețile, unui matroz i-au rupt urechea stîngă. Lupta se sfîrși în mod tragic. Le-a succes marinarii să strîmtoreze pe conducătorul maimuțelor într'un colț al corăbiei, atunci cimpansul desperat își aruncă bastonul de conducător și se aruncă în mare. Asupra celorlalte maimuțe a avut un efect descurajător sinuciderea conducătorului lor. Se liniștiră toate și se retraseră în coliviile lor. Drumul și-l continuase în liniște pînă în Boston unde maimuțele fură predate directorului unui circ american. Căpitanul de corabie Lubke se jură că nu va mai transporta în veci maimuțe.

× **Atragem atențiunea otelierilor și econoamelor** asupra anunțului renumitului ardeiu »Bibor« a lui Kálmán, de pe pagina ultimă a ziarului nostru.

× **Atât la redacție cât și la administrație** primim nenumărate scrisori, în care ni-se face întrebarea că unde s'ar afla vre-un izvor de procurare a tot felul de obiecte bisericesti demne de încredere.

Atragem deci atențiunea onoratei preoțimi, precum și a tuturor cari ar dori să procure ornate bisericesti (odăjdii), prapori, cruci, statui sau orice alte obiecte bisericesti pe seama bisericilor, capelelor ori reuniunilor de înmormântare, că acest izvor demn de toată încrederea și de prețurile cele mai favorabile din țară, e firma *Réttay și Benedek* din *Budapesta, Váci u. 55.*

× **Atragem atențiunea on. noștri cetitori** asupra anunțului lui Brauns weter János orologier și juvaerģiu din Seghedin. Firma aceasta fiind solidă se bucură de cea mai mare simpatie a cumpărătorilor. Catalog de prețuri — cu convocare la ziarul nostru — servește gratis și franco Brauns weter János orologier și juvaerģiu în Seghedin (Seged).

RETAY și BENEDEK,
stolier artistic pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericilor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: icoanostas complete, altare, tabernacule, amvonane, icoane per-tative. — Pictare de icoanostas și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere. Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

La »Librăria diecezană« din Arad se află:

Propise (corecte de examen) pentru calligrafie și dictando 100 bucăți 1 cor. 10 fil. plus 30 fileri porto.

Recvizite școlare după legea școlară din anul 1907. La dorință servim cu catalog gratis.

x **Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux** de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár, Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisălate 72 cr. Vă rugăm să fiți atenți la firmă.

x **Dacă sănătatea vă este scumpă, să beți odată de două ori pe săptămână 1/2 pahar de apă amară Franz Josef.** Având efect sigur și fiind ieftină, să nu lipsească din nici o casă. Se capătă dela toate farmaciile și prăvăliile.

x **O femeie cruțătoare** dacă extractele de liquer și rum le cumpără dela mine, cruță 100—200% din bani. Se poate căpăta compoziție de rum fin, ezenții de liqueruri: absynth, allasch, anisett, beutură amară engleză, de caisă, pere regale, cacao, ciocoladă, curacao, carthausă, lămiie, nucă, cafea, chinin, smeură, marasquină, vișină, menthă, portocală, punciu, rostocin, silvoriu, vanilie, în dose de câte de 50 fileri, din cari se poate pregăti 1 1/2—2 litri de liquer. La comanda de 10 sticle dau ladă gratis și expediez gratis. Ezență de apă de Colonia excelentă. 1 dosă pentru pregătirea 1 litru apă de Colonia — Eau de Cologne — 1 cor. Corespondență și în limba română. Modul de întrebuințare se dă la fiecare sticlă. — **Dobay Kálmán**, drogerie la »Crucea roșie« în **Békéscsaba, Vasút-utca.**

x **Leac sigur împotriva boalei de porci**, prețul unui pachet de încercare 36 de fil.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute romul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fil. pentru un litru de cognac 40 de fil., un litru de rachiu 20 de fil. La fiecare flacon se alătură și modul de întrebuințare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pistrii în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Văpseaua de păr Neril. După o întrebuințare imprumută părului cea mai frumoasă culoare originală, bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacii de casă, articole de agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la **Fekete Mihály**, drogherie Târgu-Murășului (Marosvásárhely), Székényi-tér

x »**Tokio**« extirpător de băătăuri. Se poate folosi cu succes contra băătăurilor (la picioare), negeilor și contra scortșărei pielii. După o folosire de 2 zile ne scăpăm de durerea băătăurilor. — 1 dosă 50 fil. Pentru 60 fil. se trimite francat. Adresa: **Tömöri Antal, Cegléd, 1 kerület.**

Ultime informațiuni.

Demisia baronului Burián?

Viena, 12 Mai. În ședința de ieri a comisiunii de anexare, prim-ministrul austriac baronul Bienerth a rostit un discurs foarte vehement împotriva ministrului comun de finanțe Burián, pe care-l condamnă pentru finuta lui în chestia băncii agrare din Bosnia.

Bienerth declară, că procedul lui Burián merită critică aspră și osîndătoare, și îndeamnă camera austriacă să se ocupe mai serios cu chestiile din Bosnia, pentru că Austria e hotărâtă să-și apere cu orice preț poziția sa de până acuma. »Afacerile Bosniei — zice Bienerth — nu le va mai rezolvi de aici în colo ministrul de finanțe, ci întregul minister comun.« — Baronul

Bienerth susține că face declarațiile acestea cu autorizația ministrului de externe.

Discursul prim-ministrului austriac a făcut mare senzație în toate părțile. E un caz rar când un ministru desaproabă față pe colegul său. — Prin Viena circulă zvonul, că în urma acestui discurs baronul Burián și-a dat demisia. În locul lui va fi numit contele Zichy János, sau Héderváry.

Economie.

O hotărâre a Curiei. În urma unui caz concret, Curia a anunțat ca hotărâre, că crengile (cloamele) adunate în grămadă, să socotesc ca lemne adunate spre folosința proprietarului și astfel furatul lor nu este o transgresiune (încălcare) a legii de păduri, ci alcătuiește furt, care e de pedepsit după mărimea prețului gramezii de crengi.

Folosul cepei. Ceapa se poate folosi pentru multe scopuri și anume nu numai ca nutremânt și ca leac, ci și în multe alte cazuri ne face servicii bune. Astfel se poate folosi și pentru a curăți aierul stricat din localități mucedu sau din chilii. Câțiva bulbi de ceapă îi tăiem în două și îi așezăm pe niște tăiere cu apă. Aierul din localitate se curăță în timp foarte scurt, iar ceapa primește un miros greu și neplăcut. Se mai poate folosi ceapa și pentru a reține păsările dela fructele dulci ale pomilor noștri. Pentru scopul acesta acățăm în pomi câte o ceapă tăiată dealungul în două.

Iertarea de dare pentru rugina grânelor. Până aci direcțiunile financiare nu luau în seamă rugărilor ce li-se înaintau pentru scărițarea dărilor din pricina pagubelor ce le făceau rugina în grâne. Acum judecătoria administrativă a adus o judecată în înțelesul căreia: de aci înainte trebuie luate în socotință pagubele ce le pricinuește rugina la scărițarea dărilor, întocmai ca și pagubele pricinuite de grindină (ghiață). Așadară îndată ce se ivește rugina faceți arătarea trebuincioasă, ca să scăpați de dare.

— **Crepături și spărturi în pardoseală de piatră** se pot direge bine cu următorul amestec: 2 părți praf de cărbune fosil, 2 părți nisip și 1 parte făină se amestecă bine cu apă. Crepăturile și golurile le umplem cu cirul acesta, care până dimineața se întărește ca și piatra.

Tîrgul de bucate din Aradul nou.

Arad, 13 Mai.

S'au vîndut azi:

grâu 200 mm.	14.20—14.30
cucuruz 400 mm.	6.90—7.—
secară	9.60—9.70
ovăs	8.10—8.20
orz	7.90—8.—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 klg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 13 Mai 1909.

Grâu pe Mai 1909	28.30—28.32
Grâu pe Oct.	23.74—23.76
Secară pe Oct.	18.72—18.74
Cucuruz pe Mai	15.28—15.30
Cucuruz pe Iul.	15.74—15.76
Ovăs pe Oct.	15.10—29.12
Rapiță pe Aug.	29.08—30.—

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou

De Tisa — — — —	29 K. 85—30 K. 20 fil.
Din comitatul Albei —	28 » 85—30 » 05 »
De Pesta — — — —	28 » 90—30 » 10 »
Bănățenesc — — — —	28 » 95—30 » — »

De Bacica — — — —	28 » ——30 » 20 »
Secară de calitate I	19 » 90—20 » 20 »
Săcară de calitate mijloc.	19 » 80—19 » 90 »
Orzul de nutreț, cvalit. I.	18 » ——18 » 20 »
» » calitatea a II.	17 » 60—17 » 90 »
Ovăs » » I.	18 » 20—18 » 50 »
» » » II.	17 » 60—18 » 10 »
Cucuruz — — — —	15 » 40—15 » 50 »
Tărâte — — — —	11 » 80—11 » 90 »

Aviz.

În comuna Cicir, cu 250 căși, în apropierea Aradului se află de închiriat o casă cu 3 odăi mari, potrivită pentru prăvălie și birt. Cari voiesc să închirieze, să se adreseze lui **Mitru Blaj, Cicir, u. p. Gloșovăț.**

BIBLIOGRAFII.

A apărut: din »Biblioteca pentru toți.« Ultimul număr Nr. 471 »Andromaca«, celebra tragedie a lui Racine, tradusă în versuri de cunoscutul poet d. Nanu. Prețul 30 bani.

Se poate cere gratuit la toate librăriile românești, și la librăria Tribunei catalogul complet al Bibliotecii pentru toți, care se sporește în mod regulat cu câte 2 volume noi pe fiecare săptămână și care cuprinde peste 470 numere bine alese din toate ramurile literaturii române și străine precum: Nuvele, Romane, Poezii, Teatru, Știință popularizată, scrieri pentru tinerime, etc.

Prețul fiecărui număr de 100—120 pagini costă minimul preț de 30 bani.

Au sosit și se află de vânzare la librăria »Tribuna« următoarele cărți:

Povești de Ioan Slavici cor. 1.50 plus 10 fil.

Două Neamuri, ediția II-a de C. Sandu Aldes cor. 1.50 plus 10 fil.

Pe Plaiu, schițe dela țară de Ion Ciocărlan cor. 1.50 plus 10 fil.

Taina, de N. N. Beldiceanu cor. 1.50 plus 10 fileri.

Opere complete vol. III. Al. I. Odobescu cor. 1.50 plus 20 fil.

Din Bibl. »Minervei« au apărut și costă 30 fil. bucata plus 5 fil. porto următoarele:

No. 25 Catechismul Bisericii Buddhiste de Miază-zi trad. de Gr. Goilav.

No. 26 *Niverneza* de A. Daudet trad. de Ion Bârseanu.

No. 27 *În Țara Fachirilor* traducere de N. lae Pandelea.

No. 28 *Colomba* vol. I. traducere de N. Iosif.

No. 29 *Colomba* vol. II. traducere de N. Iosif.

No. 30 »Căsătoria față de știință, igienă socială« de Dr. A. Ilescu Lespezi.

No. 31 »Maieștrii Muzicanți« biografii de O. Pursch.

Poșta administrației.

Ioan Pincu, Raffna. Am primit 12 cor. abonament până la Oct. 1909.

Serafin Berariu, Satul-nou. Am primit 10 cor. abonament până la 1 Oct. 1909.

Vasile Belințeanu, Moșnita. D-ta ai plătit abonamentul până la 1 Iulie 1909. Avizul s'a trimis tuturor.

Ilie Brindaș, Chitighaz. Am primit 2 cor. abonament pe sem. I. 1909.

Teodor Brădean, Sz. Nadăș. Am primit 2 cor. abonament pe sem. I. 1909.

Redactor responsabil **Constantin Savu.**
»Tribuna« institut tipografic, **Nichin și cons.**

Direcțiunea Primei Societăți de Credit Finciar Român din București.

Anunț.

Se aduce la cunoștința domnilor detentori de scrisuri funciare rurale 4% și 5% că plata cuponului de 1 Iulie 1909 și a scrisurilor funciare se face la sorți la tragerea din 15/28 Aprilie a. c. și se va face cu începere de Luni 4/17 Mai a. c. la orele 11—3.
Direcțiunea.

AVIZ!

Din partea unei societăți de asigurare bine creditate se caută

funcționari volajori

însuși în afaceri de asigurare, pentru servicii extern (aclozitori), cari au relații cu cercuri bune, eventual domni solizi, cari doresc să se dedice acestei ocupațiuni. — Oferte cu indicația pretesionilor sunt a se trimite sub inițiala „A. Z. 1000” la administrația acestui ziar.

ANUNȚ.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată plăcerea tovarășia agricolă românească **„Mugurul”** însoțire economică comercială în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde altoie de viță de vie de toate speciile precum și viță americană și fără rădăcină și la dorință însoțirea instrucție gratis ori cui în toate ramurile agriculturii.

Anunț.

Aduc la cunoștința on. public românesc că am de vândut dela 50 litre în sus vin foarte bun din următoarele soiuri:

- Vin bun de Mustafel, amestecat cu alte soiuri . . . Hl. cu 32 cor.
- Vin de Rizling, Rouze și Scaderca învăluit . . . » » 36 »
- Vin de Rizling și Rouze . . . » » 40 »

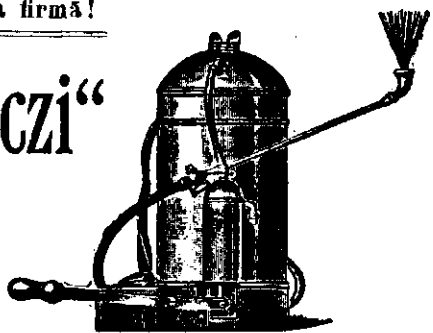
Vinul e din dealul Șiriei, care e cel mai bun din podgorie. Cumpărătorii sunt rugați, să scrie curat atât numele cât și locuința și poșta ultimă.

Petru Benea,
proprietar de vii, **Világos.**

Fiiți atenți la firmă!

„Rákóczi”

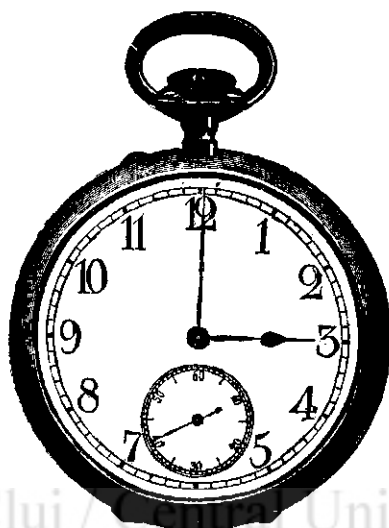
cea mai mare fabrică de stropitoare

POLLATSEK A., Gzepléd.

Recomandă fabricatele proprii de stropitoare „Rákóczi”, pe lângă cea mai deplină garanță.

Revânzătorilor se dă rabat. Să ne ferim de orice imitații.

Cele mai bune **orologie**

— cele mai solide și cele mai după modă — **juvaericeale**

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

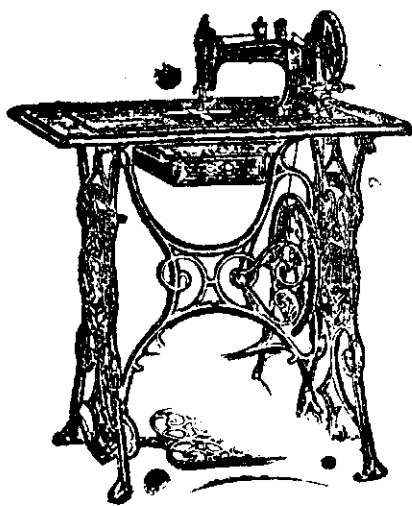
orologier Szeged.

Se trimite CATALOGUE cu 2000 chipuri gratuit și franco.

Correspondență în limba germană, maghiară și franceză.

Mașini de cusut

„Singer” „Neumann” „Ble-wolt” și „Locke” cu suneică lungă, „Wettina” suneică groasă „Afrana” „Thonix” suneică rotită, cu garanție de 5 ani și cu prețuri moderate se espediază prin comerciantul de ferărie

Oberth Vilmos

comerciant de ferărie și magazia de mașini de economie.

MEDIAȘ (MEDGYES).

iară trebuie să strig!

Că fiecare femeie e bucuroasă de renumele bun al bucatăriei sale, și ca acest renume să nu fie știrbit, își alege aromatale (dresurile).

Cel mai bun aromat e ardeul pat. a lui KÁLMÁN

„Biborpaprika”

este nefind tare, dă mâncării culoare excelentă și aromă minunată. Chiar și suferinșilor de stomac le este nestrictioasă. Se poate căpăta numai în pachete originale scutite cu prețurile următoare:

- 1 cutie de 1 chilogr. 6— cor.
- 1 cutie de 1/4 chilogr. 1-80 cor.
- 1 „ „ 1/2 „ 3-30 „
- 1 „ „ 1/8 „ 1— „

— Se poate căpăta dela oricare băcănle și prăvălie de coloniale. —

Poftiți și cercați! Nenumăraose epistole de recunoștință!

Kálmán-József, export de ardeiu, Szeged, Dugonics-tér 24.

Cornel N. Demeter, apotecar, Szászváros.

Pentru economi!

„Peronospin” mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporii, la stropirea viilor. Nedeadășmănat cu mult mai bun și mai ieftin este în folosință „Peronospin”-ul, decât peatra vânăată. Cu „Peronospin”-ul stropind via, 1 hectolitrul vine la 50 fil., pe când cu peatra vânăată 1 cor. 60 fil., fiind peatra vânăată astăzi foarte scumpă. Ca fiesțecare proprietar de vie să poată căpăta numai veritabilul „Peronospin” dau favorul acela că deja la comande de 10 pachete trimite francat.

Prin întrebuițarea „Peronospin”-ului, viaa va fi hotărât mai frumoasă, boambele de struguri mai mustoase și astfel roada de vin mai bogată. Experiența a dovedit, că prin folosirea pietrii vânăate, nu se ajung aceste rezultate, — probabil pentru aceea, că piatra vânăată verzește peste măsură frunzele și prin asta abstrage din puterea și sucii viței, ceea ce înseamnă pierdere din putere. — Pravul de stropit al meu, face vița mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosporă. „Peronospin”-ul e deja de 8 ani în folosință cu rezultate foarte favorabile. Prețul unui pachet este 50 fileri. — Revânzătorii, comercianții capătă rabat corespunzător.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuițarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însemnătate este pentru oricare econom a întrebuițarea acest prav de îngrășare, căci prin aceasta se urcă valoarea, adevărat prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul 60 fil.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. Prețul 60 fileri.

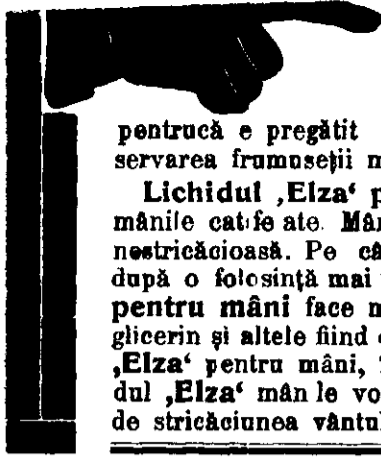
Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuițarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă, pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fil.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este că vitele și porcii suferă mult de mâncărimea păduchilor, prin care mâncărime sunt reținuți în îngrășarea și desvoltarea lor — ba chiar slăbindu-i astfel încât în loc de a li-se ridica prețul, chiar pierd din valoare. De aceea fiecare econom să întrebuițeze această unsoare — căreia îi e prețul 20 și 40 fil.

Extracte pentru prepararea rumului și a diferitelor liqueruri. Cine vooiește a-și prepara rum și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebuițeze aceste extracte. Prețul pentru 1 litră 40 fil. Tot cu acest preț se capătă și pentru rachiu de prune, șliboviță, borovička, de drojdie, de bucate și altele.

Toate aceste se capătă la

CORNEL N. DEMETER, apotecar, Szászváros, Piața școalei 38.

mana necarua poate fi iritata dacă o îngrijește destul. Cel mai bun mijloc pentru îngrijirea mânilor este **Lichidul „Elza” pentru mâni**

pentru că e pregătit din materiile cele mai bune pentru conservarea frumuseții mânilor.

Lichidul „Elza” pentru mâni după o folosință de 3 ori face mâinile catifele. Mânile roșii după 8 zile le înalbește. E cu totul nestricăcioasă. Pe când glicerina, crema de glicerina și altele, după o folosință mai îndelungată înegresc mâinile, lichidul „Elza” pentru mâni face mâinile albe ca zăpada. Glicerina, crema de glicerina și altele fiind oleoase sunt nepăcute și grețoase. Lichidul „Elza” pentru mâni, îndată să atearbe. Dacă folosiți zilnic lichidul „Elza” mâinile vor fi totdeauna frumoase, pentru că le scutește de stricăciunea vântului.

Prețul 30 fileri.

Se poate căpăta la preparatorul **Kertész Ernő** — farmacia la —
Szabadka, Szegedi ut. St. Anton de Padua.

Magazin principal la Vojtek și Weisz droagerie în Arad.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesc între ele. Pentru trănicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc. Prețul: 1 buc. 1.80 1.90 2.— 2.20 2.40 2.40 2.60 cor. una se dă rabat. — Comandele se pot face prin trimit. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt” Kaposvár, Fő-utca 22 T.

In laboratorul medical „Erdélyi” a lui Papp György

din Cluj — Kolozsvár, piața Mátyás-király 5. (Lângă prăvălia Akoutz Sándor.)

Se pot căpăta:

Ochielari conform prescrierii medicale sau pe ales dela 70 fil. în sus.

Telescoape și ochelari pentru teatru — dela 5 cor. în sus.

Bandagii, legătoare pentru pânze, etc. clorapi de cauciuc se pregătesc după măsură.

Termometre pentru chilii, case și băi.

Irigatoare ajustate complet dela 3 K în sus.

Injectoare dela 30 fil.

Legătoare „Diana” ajustate dela 2 K în sus.

Articlii „Olana” 1 pachet, (6 buc.) 60 fileri.

Pesarii conform prescrierii medicale.

Specialități de beștel de gumă.

Primește ori-ce reparații și ascuțiri de brânză aceasta cu prețuri moderate.

Cel dintâiu atelier de pietri monumentale aranjate cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

măiestru de monumente și pietri de cimitir

Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

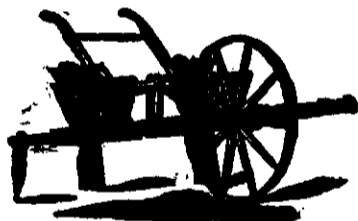
Filiale: Nagyvárad, Nagyszombat, Déva și Bănapatak.

La „Sapa de aur”. **FRĂȚII BURZA** fierărie și vânzare de praf de pușcă

— Telefon Nr. 604. —

Arad, Boros-Béni-tér Nr. 1

recomandă depozitul bogat în prăjini de fier, plăci de fier, sîrmă și cuie de sîrmă, osii de fier pentru trăsuri și echipagii, instrumente pentru orice ram industrial, articlii de fier pentru zidiri și mobile, vetre pentru fier și sobe de fier turnat, arme și recurvate de împușcat, vase de fier pentru bucătărie, tot felul de mașini agricole.

Mare depozit de

mașini de sămănat pentru cucuruz și napi.

Conform împrejurărilor și trebuințelor noastre, simple, foarte recomandabile

cu 2 rînduri Cor. 34.—

„ 3 „ „ 40.—

Recomandă

pluguri pentru săpatul cucuruzului și a vici,

cari sunt simple și de o abilitate excelentă pentru lucru, întrec orice alte fabricate și sunt foarte convenabile.

Mare depozit de tot felul de

împletituri de sîrmă cu prețul de 50, 56, 68 80 și 90 fil. 1 m².

Aceste împletituri au avantajul, că numai după ce sunt gata, se țincuesc, și astfel întrec orice alte fabricate.

Împletiturile stau întinse bine, și țincuiala le întărește și mai tare, așa, că spre acelaș scop se pot folosi și împletituri mai slabe, ca din oricare alte împletituri.

